

NOT: Süt izni kullanan ve günde mevzuat gereği 7,5 saatten fazla çalıştırılmayan zabıta memuruna aylık maktu fazla çalışma ücretinin ödenmesi hakkında

T.C.
ÇEVRE, ŞEHİRCİLİK VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı: E-53773008-622.02-8000005

24/11/2023

Konu: Görüş (Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti)

..... BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

İlgi: tarihli ve sayılı yazısı.

..... Belediye Başkanlığında zabıta memuru olarak çalışmakta olan personelin doğum nedeniyle kullanmış olduğu ikinci altı aylık 1,5 saatlik süt izninin günlük çalışma süresi olan 7,5 saatlik izin süresinden sayılıp sayılmadığı ile haftanın 5 günü, günde 7,5 saat çalışması nedeniyle aylık maktu fazla çalışma ücreti ödenip ödenmeyeceği hususunda görüş talep edilen ilgi yazı incelenmiştir.

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanununun "Zabitanın görev ve yetkileri" başlıklı 51 inci maddesi, "...

Zabıta hizmetleri kesintisiz olarak yürütülür. Zabıta personelinin çalışma süresi ve saatleri 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde düzenlenir. Belediye zabıta ve özel güvenlik hizmetlerinde fiilen çalışanlara, fazla mesai ücreti olarak yılı bütçe kanununda belirlenen üst sınırı aşmamak kaydıyla belediye meclisi kararı ile tespit edilen maktu tutar ödenir." hükmünü içermektedir.

Diğer taraftan, 2023 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanununa ekli K Cetvelinin fazla çalışma ile ilgili III üncü Bölümünün "(B) Aylık Maktu Fazla Çalışma Ücreti" başlıklı bölümünde, "*1- Belediyeler ile bunlara bağlı müstakil bütçeli kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluşlarda (iktisadi işletmeler hariç), görevlerinin niteliği gereği 657 sayılı Kanunda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın zabıta ve itfaiye hizmetlerinde fiilen çalışan personele (destek hizmeti yürüten personel hariç), belediye meclisi kararı ile tespit edilen tutar, fazla çalışma ücreti olarak maktuen ödenir...*

3- Yukarıdaki hükümlere göre ödenecek aylık maktu fazla çalışma ücretleri;

a) Görevin yapılması sırasında veya görevden dolayı yaralanma ve sakatlanma hallerinde tedavi süresince,

b) Bir yılda toplamı 30 günü geçmeyen hastalık izni sürelerinde,

c) İtfaiye hizmetlerinde çalışan personel için görevin yapılması sırasında veya görevden dolayı hastalanma hallerinde tedavi süresince,

ç) Yurt içinde yapılacak hizmet içi eğitime katılma ve geçici görevli olarak bulunma durumlarında,

ödenmeye devam olunur. Diğer hallerde ise, fiilen çalışıldığı sürece ve bu süre ile orantılı olarak ödenir." hükmüne yer verilmiştir.

Ayrıca, Belediye Zabıta Yönetmeliğinin "Çalışma düzeni" başlıklı 9 uncu maddesinde, "*(1) Belediye zabıta hizmetleri resmi tatil günleri de dâhil olmak üzere, günün 24 saati aksatılmadan sürdürülür. Zabıta personelinin çalışma süresi ve saatleri 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda belirtilen çalışma süre ve saatlerine bağlı olmaksızın, hizmetin aksatılmadan yürütülmesini sağlayacak şekilde 657 sayılı Kanunun 101 inci maddesine göre belediye zabıta teşkilatı birim amirinin teklifi ve belediye başkanının onayı ile tespit olunur. Fazla çalışma ücretleri ile ilgili olarak 5393 sayılı Kanunda yer alan hükümler uygulanır.*

(2) Zabıta personelinin çalışma saatleri vardiyalar halinde görevin gereğine göre 24 saat iş 48 saat istirahat veya 12 saat iş 24 saat istirahat şeklinde düzenlenebilir. Belediye zabıta memurlarının

haftalık olağan çalışma saatleri en fazla 48 saat olacak şekilde düzenlenir. Ancak, personel sayısı az olan zabıta teşkilatlarında 12 saat iş, 12 saat istirahat şeklinde düzenleme yapılabilir. Hizmetin sürekliliğini aksatmamak kaydıyla ve bir sıra dâhilinde personele 657 sayılı Kanunun 99 uncu maddesi göz önünde bulundurularak ayrıca haftada iki gün izin verilebilir." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, Sayıştay Temyiz Kurulunun 12/9/2018 tarihli ve 43828 Dosya No.lu Kararında, "Anılan mevzuat hükümleri uyarınca, aylık maktu fazla mesai ücreti yalnızca zabıta ve itfaiye kadrosunda bulunan ve zabıta ve itfaiye hizmetini fiilen yerine getiren personele ödenecektir. Yani zabıta personelinin maktu fazla mesai ücretini alabilmesi için iki şartı birlikte taşıması gerekmektedir; öncelikle kişinin kadrosunun zabıta kadrosu olması, bununla birlikte zabıta görevini fiilen icra etmesi gerekmektedir. Dolayısıyla zabıta kadrosunda olup da fiilen bu görevi icra etmeyen personele maktu fazla mesai ücreti ödenmesi mümkün olmadığı değerlendirilmektedir." hükmü ile maktu mesai ücretinin hangi şart ve durumda ödeneceği belirtilmiştir.

Öte yandan, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun "Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışma saat ve usulünün tesbiti" başlıklı 101 nci maddesinde, "Günün yirmidört saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışan Devlet memurlarının çalışma saat ve şekilleri kurumlarınca düzenlenir.

Ancak, kadın memurlara; tabip raporunda belirtilmesi hâlinde hamileliğin yirmi dördüncü haftasından önce ve her hâlde hamileliğin yirmi dördüncü haftasından itibaren ve doğumdan sonraki iki yıl süreyle gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilemez. Engelli memurlara da isteği dışında gece nöbeti ve gece vardiyası görevi verilemez." hükmü ile "Mazeret izni" başlıklı 104 üncü maddesinde, "...

D) Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve günde kaç kez kullanılacağı hususunda, kadın memurun tercihi esastır.

...

G) Yıllık izin ve mazeret izinleri sırasında fiili çalışmaya bağlı her türlü ödemeler hariç malî haklar ile sosyal yardımlara dokunulmaz." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan 6 Seri Nolu Kamu Personeli Genel Tebliğinin "Süt İzni" başlıklı kısmında, "657 sayılı Kanunun 104 üncü maddesinin (D) fıkrasında, "Kadın memura, çocuğunu emzirmesi için doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde birbuçuk saat süt izni verilir. Süt izninin hangi saatler arasında ve günde kaç kez kullanılacağı hususunda, kadın memurun tercihi esastır." hükmü yer almaktadır. Diğer taraftan, aynı maddenin (F) fıkrasında doğum yapan memura süt izni verilmeksizin belli şartlarla yarım gün izin hakkı tanınmıştır.

657 sayılı Kanunun 104 üncü maddesinin (D) fıkrası çerçevesinde doğum sebebiyle verilecek süt izninin uygulanmasına ilişkin açıklamalara aşağıda yer verilmiştir:

1) Süt izni talebi

a) Memur, doğum sonrası analık izni süresi bitiminden itibaren yarım gün izin hakkından mı yoksa süt izninden mi yararlanmak istediğini çalıştığı kurumuna dilekçe ile bildirecektir.

2) Süt izni süresi

a) Memura, doğum sonrası analık izni süresinin bitim tarihinden itibaren ilk altı ayda günde üç saat, ikinci altı ayda günde bir buçuk saat süt izni verilir." hükmü yer almaktadır.

Ayrıca, Gebe veya Emziren Kadınların Çalıştırılma Şartlarıyla Emzirme Odaları ve Çocuk Bakım Yurtlarına Dair Yönetmeliğin "Çalışma koşulları" başlıklı 8 inci maddesinde, "Kadın çalışanlar, gebe olduklarının sağlık raporuyla tespitinden itibaren doğuma kadar geçen sürede gece çalışmaya zorlanamazlar.

Yeni doğum yapmış çalışanın doğumu izleyen bir yıl boyunca gece çalıştırılması yasaktır. Bu sürenin sonunda sağlık ve güvenlik açısından sakıncalı olduğunun sağlık raporu ile belirlendiği dönem boyunca gece çalıştırılmaz." hükmü ile "Çalışma saatleri" başlıklı 9 uncu maddesinde, "Gebe veya emziren çalışan günde yedi buçuk saatten fazla çalıştırılmaz." hükmü yer almaktadır.

Bu itibarla,

- Zabıta memuru kadrosunda olan ilgili personelin süt izninde kullanmış olduğu 1,5 saatlik mazeret izninin günlük 7,5 saatlik çalışma süresinin içinde sayılamayacağı,

- 657 sayılı Kanunun ilgili hükmünde yer alan "*Yıllık izin ve mazeret izinleri sırasında fiili çalışmaya bağlı her türlü demeler hariç malı haklar ile sosyal yardımlara dokunulmaz*" hükmü ile mezkr K Cetvelinde yer alan düzenleme gereğince fiilen çalışılmayan srelere ilişkin maktu mesai ücretinin ödenemeyeceği,

- Belediye meclisince belirlenen aylık maktu fazla çalışma ücretinin, Belediyenizin zabıta teşkilatının günlük/haftalık çalışma saat ve süreleri dikkate alınarak ilgili personelin süt izni dahil çalışmadığı srelere karşılık gelen kısmının bu srelerden düşürülerek kalan kısma denk gelen aylık maktu fazla çalışma ücretinin ödenmesi gerektiği,

Değerlendirilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

.....

Bakan a.

Yerel Yönetimler Genel Müdürü

Dağıtım:

Gereği:

..... Belediye Başkanlığına

Bilgi:

.....Valiliğine (..... evre, Şehircilik ve İklım Değişikliği İl Müdürlüğü)